

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 ft., félévre 2 ft. 50 kr., negyedévre 1 ft 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:

Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Szerkesztőség: Kigyó-utca 9. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-tér 1. sz. Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A parasztszocializmus.

(I.) Aggódó tekintettel szemléli a magyar gazda azt a mozgalmat, amely a közte és érdektársa, a mezei munkás közti patriarchális viszonyt teljesen megbontani, de nemcsak ezt, hanem a jelenlegi társadalmi rendet is megbolygatni czélozza. Azon utópisztikus eszmék, amelyek oly termékeny talajra találnak a mi munkásnépünkönél, sőt kisgazdáinknál, kevésbé félelmetesek, mert megvalósulásuk, bármily nagy arányokat hozson a mozgalom, bármily veszedelmeket okozzék a hazára, ez idő szerint, de hitem és meggyőződéseim szerint sohasem valósíthatók meg. Nem is ezen eszmék megvalósításától vádó félelem az, amely aggódással tölti el a gazdaközöniséget s minden a haza javáért buzgó egyént, hanem ez a mozgalomnak erőszakos kitérőése esetén a gazdaközöniségre s vele az egész ország közgazdaságára háruló óriási károsodás.

A paraszti szocialisztikus mozgalom előkészítve a mezőgazdasági válság és a vidéken korlátlanul garázdálkodó uralom által, amely két körülmény a kisgazda és a mezei munkásnép megélhetési viszonyait rendkívül megnövelte a multhoz képest, előidézve és szítva a vérosszájú szocialista sajtó által, a mely bámulatos, de igaz, hogy büntetlenül a legvakmerőbben és a legkihívóbban izgathat a tulajdon és a fennálló törvények, a személybiztonság és a jelen társadalom ellen, nem csoda, ha oly gyorsan terjedt el épp abban az országban, amelyről irányadó kormányfőúrunk még a nem

messze multban is önérettel és megnyugvással hangoztatták, hogy nálunk, a mi viszonyaink között ily szocialisztikus mozgalomnak a létevése teljesen kizártnak tekintendő és mert az első jelentkezése a parasztszocializmusnak, általában csak mint emefer jelenség tekintett, különösen az azt elnyomni hivatott belügyi kormányzat által, sőt maguk az érdekelt s a baj által legközvetlenebbül érintett gazdaközöniség által is, s így már az első kitérő, már az első jelentkezést nem követték azok a nagyobb vérszt megelőző intézkedések, amelyekkel talán meglehetősen volna gátolni, hogy ezen emefer jelenségnek tetsző mozgalom ma országos jelentségűvé váljék a egész mezőgazdaságunkat, sőt társadalmi viszonyainkat is romlásra fenyegetse.

Megemlékeztem már arról, hogy az ország magyar nyelvű mezei munkásnépe között a szocializmus mily mértékben terjed. S nemcsak az izgatás járult ehhez, hanem első sorban a viszonyok. — Megemlékeztem már arról a közönytől is, amely a gazdaközöniséget általában betölti, de a mely különösen ezen mozgalom dacára sem tud feloldódni. Vagy nem annak a bizonyítéka-e az, hogy midőn a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének azon átiratát, mely a vidéki gazdasági egyesületeket társadalmi akció megindítására szólítja fel, egyik vidéki gazdasági egyesület választmányi ülésén tárgyalta, azon megjegyzéssel tért felette napirendre, hogy az ő megyéjükben ily mozgalom nincsenek s azok keletkezésére a megye területén kilátás sem lehet, miután

náluk a birtokosok méltányosan bálnak a munkásnéppel.

Az egyesület ezen állásfoglalásával egyidejűleg olvashattuk a napilapokban, hogy ugyanezen megye területén a szocialista mozgalomnak egy jegyző esett áldozatán.

Az egyesület e véleménye tehát a saját viszonyairól nem volt elég alapos, másrészt az a nyilatkozat, hogy a megyében a birtokosok méltányosan bálnak a munkásokkal, nem valami hízegő az ország többi megyéjében gazdálkodó gazdaközöniségre, — illetve nem azokra, ahol a szocialis mozgalom már felütötték fejüket, mert ebből az következnék, hogy ezen megyékben a gazdaközöniség nem járt el méltányosan a munkásokkal szemben. — Erről pedig nagyban és általánosságban szó nem lehet. A munkás helyzete a multtal szemben határozottan javult, keresete növekedett s így panaszra nem volna oka, ha az uszora kezébe nem került volna, ha a jelenlegi változott viszonyok és társadalmi fel fogásnál fogva igényei nem fokozódnak a megélhetési viszonyai meg nem nehezültek volna. A gazdákat tehát ily általánosságban vádolni a szocialista-mozgalom keletkezésével nem lehet és nem szabad különösen annak az egyesületnek, amely saját megyéje viszonyairól sincs kellőleg tájékozotva.

Ott, ahol a parasztszocialisztikus mozgalom már veszedelmes jelleget öltött, a gazdasági egyesületek, törvényhatóságok oly határozatokat hoznak, a melyek arra mutatnak, hogy az illetők a kérdéssel komolyan sohasem

A bál után!

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tározaja. —

Rendezgetni szeretném az emlékeimet, be szeretném számolni magamnak azokról az emlékekről, a melyek a megyebál tündérészakáján hatalmukba kerítették lelkeimet. És a mikor megakarom fogni ezt a bű-bájós képet, melyet a bálj emléke hagyott maga után, mint valami inceskedő tündér kisiklik karjaim közül s én csak egy-egy foszlányát az illuzióknak, egy-két lehult virágot tartok a kezemben. Emlékek ez is sok nekem s miért fűz hozzá a bálj éjszakához, én magam megértem, de nem értem meg más, nem tudja ebből senki, milyen volt ez az ezeregyj meséjébe illő fényes éjszaka. Pedig én erről szeretnék számot adni a bál után.

Látom, nagyon rosszul tettem, hogy a bál közben, mikor még ott zibongott az a fényes társaság a parketten; mikor teljes fényükben ragyogtak a lámpák s ott a virágokkal díszített emelvényen játszott a zene, — hogy akkor nem szakítottam ki magam az igazó káprázatból s nem vonultam félre megírni azt, a mit akkor láttam és éreztem. Akkor talán megtudtam volna írni, de most már mint az álomkép elmosódottan áll előttem. Néha ugyan emlékembe villan élesen az egész kép, de mikor megakarom rögzíteni, az utcáseprők kiabálása tör át az ablak üvegen — és a tündéreképzészt-foszlik előttem s nem tudom mit írjak a bálról, a bál után!

*

Ariadne fonalra volna szükségem, mikor a megyebálról írok, hogy abba a fényes labirintben el ne tévedjek. Nem találok kiinduló pontot sem. Hol kezdjem? Ott, a midőn a bál eszméjét felvetették? Vagy ott, midőn a főispán elfogadta annak védnökségét. Fiáth Pál báróné pedig megjegyezte, hogy gardirozni fogja első bemutatóján az ifjú megyebálat? Talán itt kellene kezdenem, ha megakarom érteni azt a fényes sikert, a melyhez hasonlóval egyetlen megye sem dicsekedhetik. Itt kellene kezdenem, mert Fiáth Pál báró és neje érdeme az, hogy az alvó vármegyét felbresztették, hogy Székesfejérvárt újból a megye székhelyévé tették. Még délelőtt a megyeházán leszavasták a központot, és este teljes hódolattal ismerték el annak fensőbbiségét. Az az csakugyan Székesfejérvárrért jött-e össze ez a fényes közöniség? Valóban a megye székhelyén ünnepelet e a nagy közöniség, vagy talán inkább a Fiát főispán által rendezett bálon?

Íme hogy eltévedtem a labirintben! A megye bálról akarok írni s rajta kapom magam, hogy bele meledtem a megyei politikába! Hol is hagytam el? — Igen a kiinduló pontot keresem.

Tehát ott kell kezdenem, ha a bál sikeréről akarok írni, hogy Fiáth Pál főispán midőn elvállalta a védnökséget s a báróné pedig a bálanyai tisztet, mindenki tudta, hogy ez uttal szokatlanul előkelő gyermekkel lesz dolgunk, a melyet első bemutatója alkalmával gondos szülői kezek fognak vezetni, a kibek minden kel-

lék meg van ahhoz, hogy bizalommal viseltesünk a gyermek jövője iránt. Nem azért, mert a megye rendezte, hanem mert a főispán és neje állottak a rendezőség élén, azért leit nagy az érdeklődés a megyebál iránt.

Ismét megzavar a labirint! Megtaláltam a kiinduló pontot és mikor büszkén körültekintek, akkor veszem észre, hogy száz és száz ut vezet innen a kiinduló ponttól egészen a színház kapujáig. Hogyan járjam én be ezt a sok utat, a vagy melyiken menjek, hogy idejére én is oda érjek? Ezek az apró kis utak is érdekes eseményeket tárnának elébünk. Ezeken tették meg szépeink az utat a színházig, — helyesebben a bálteremig. Egy némelyik sima, olyan mint a bálterem parkettje, akár tánczolja is, rövid pár nap alatt meglehet tenni. A másik már rosszabb talajjal bir s van olyan is, a melyre nézve csodálva kérdezzük, hogy lehetett ezen a rettenetes uton is eljutni a bálteremig? — És van olyan megkezdett ut is, a mely hirtelen véget ér. Ezek azoknak az utjai, a kik akartak és nem jöhettek el a bálba.

Ki kellett volna kérdezni mindenkit bálj készülődésének történetéről, hogy ezeknek az utaknak története megírható legyen.

Ah! nem tudják azok, a kik azokon a sima utakon minden nehézség nélkül tették meg az utat, hogy menyit nehézséggel kellett egyeseknek megküzdenni; mig eljutottak a megye bálra; s nem tudják, a kik ott voltak, hogy mennyit küzdöttek, hogy ott lehessenek sokan, akik nem voltak ott. — Itt egy mogorva ke-

foglalkostak s hogy az ezen mozgalom rájuk nézve meglepetésszerű jelentkezésével teljesen elvesztették itélő- és akcióképességüket. És ne csodálkozzunk azon, hogyha a különben is minden oldalról agyonzaklatott gazdaközönség ezen újabb szorultságában egyenesen a kormányt azon ismételt kijelentése, hogy e bajon csak társadalmi akció segíthet.

A földmívelésügyi miniszter, a pénzügyminiszter ismételtlen szükségesnek tartják annak hangsúlyozását, hogy a kormányzatnak nem áll módjában a mozgalmat meggátolni, hanem magának a társadalomnak kell a baj kiirtásán fáradozni. És ez a tétel nagyon is helyes volna akkor, ha a kormányzat a multban megtehetné mindent arra nézve, hogy a gazdátársadalmat ily erőszakos és nagyarányú mozgalmak leküzdésére elég erősnek nevelte volna.

Tényleg azonban mi történt? Van-e ma a gazdátársadalomnak olyan szervezete, amely számbavehető tényezőként vétethetnék számításba a parasztszocialisztikus szervezkedés leküzdésénél? Hiába tekintünk körül, ily szervezeteket nem találunk. A gazdasági egyesületek, a gazdátársadalom ezen egyetlen képviselője tényezői évek óta sürgetik a mezőgazdasági érdekképviselet megvalósítását, de sajnos, Magyarországon minden más kérdés előbbre való volt, mintsem a mezőgazdaság érdekeiről való gondoskodás. Hogy is kívánhattuk volna a mezőgazdasági érdekképviseletet és a mezőgazdaság érdekének hathatós védelmét a kormányban, midőn még önálló földmívelésügyi minisztériumunk sem volt s nincs még egy évtizede sem, hogy ezen jelentőségűtelyes vívmányt egy külön földmívelésügyi minisztérium szervezését keresztül vihettük. Sőt tudjuk a mult gazdasági mozgalmak történetéből, hogy az akkori kormányok kiváló gondját képezte ezen mozgalmak ellensúlyozása s minden gazdátársadalmi szervezés megakadályozása.

Csak mióta földmívelésügyi minisztériumunk is van, került fel komolyabban, aktuálisabban

a mezőgazdasági érdekképviselet szervezésének kérdése, de valahányszor az aktuálisan a felszínre került, rögtön aggódó hangok emelkedtek fel, a melyek a gazdák ezen törekvéseit ellensúlyozni igyekeztek.

Igen számottevő és tekintélyes mozgalmakkal számolhat be a magyar gazdátársadalom a multból, amely törekvései azonban mindenkor megtörték s mindenkor meghiúsították a mezőgazdasággal nem rokonszenvező körök érdekeit. A gazdátársadalmat tehát most midőn a parasztszocialisztikus mozgalom veszedelmével szemben állunk, az ő szervezetelességeért, akcióképessége hiányáért nem terhelheti felelősség és nem lehet csodálkoznunk a gazdátársadalom azon közönyén sem, a melylyel a dolgok fejlődését ma tekintik. Mert hiszen ha a multra visszatekint, ugy alig fog találni egy példát is arra, hogy az általa megindított mozgalmakban kifejezésre juttatott óhajai, kívánalmi megvalósítottak volna, vagy legalább rokonszenvre találtak volna.

Különbözik ez a közöny nemcsak a gazdátársadalommal való, mert mondhatjuk, hogy egész társadalmi életünkön átönlök. Egy új generációra van szükség, amely az együttműködés elvei alapján az összetartozandóság érzetének kifejlesztésével s a laissez faire elvei helyett a humanizmus és felebaráti szeretet erkölcsi alapján nevelődik fel. Majd az új generációnak nem kell társadalmi közönytől tartania, de nem is kell szocialisztikus mozgalmaktól tartania. Csakhogy ez nem vigasztalás a mai generációra, amely ha a fenyegető veszedelemben tökremerenni nem akar, mégis csak meg kell küzdenie a bajjal, s miután a társadalom a harcot felvenni nem elég erős, vagy legalább ez időszert nem elég erős a kormányzatra hárulnak a feladatok, hogy ezen gyámkodás miatt levő, de közönyben nevelt társadalmat megvédfesse a nemzeti fennállás érdekében.

Nem mondom ezzel azt, hogy a társadalom továbbra is megmaradjon abban a tétlen-

ségben, amelyben csodálatos módon leledzik. Igenis a kormányzatnak meg kell adni ahhoz a hathatós eszközöket, hogy a társadalom ezen közönyből lehetőleg kiragadtassék egyrészt, másrészt, hogy a parasztszocialisztikus mozgalom bármily kiterjedése dacára a vagyon és személybiztonság és az ország jövedelmezőségének alapját képező termés veszteség nélküli letakarítása feltétlenül biztosítottassék. Nem áll az, hogy a kormányzat csak kis eszközökkel segíthet a gazdátársadalom segélyére, mert igenis ezen országos veszedelemben országos szabadon intézkedésekre és országos jellegű áldozatokra van szükség. Ezen kormányintézkedések pedig két irányúnak legyenek, közvetlenek és közvetettek.

Közgyűlés a megyénél.

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én d. e. 10 órakor báró Fiáth Pál elnöklése alatt közgyűlést tartott. A bizottsági tagok a szokottnál nagyobb számban jelentek meg. Ezt a körülményt azonban nem a 145 pontból álló tárgysorozat okozta, hanem a megyéből. Pedig a tárgysorozat is tartalmazott magában értékes tételeket. Közük a két legfőbb az 1848-iki szabadságharc megünneplésének kérdése és a megyei árvalás helyének végleges meghatározása. Mind a két pont nagyfokú élénkséget keltett s az elnökök ugyancsak kellett használnia a csengőt. Az érdeklődés azonban nem tartott sokáig. Mikor a megyei árvalás ügyét letárgyalták a bizottsági tagok között még egyszer tapasztalható volt az élénkség, mert a kapátjukat és kalapjukat kereszték. Néhány percz mulva már alig egynehány bizottsági tag hallgata végig Szűcs Arthur főjegyző monoton referációját.

A tárgyalás főbb pontjai: A közigazgatási bizottságba, mint lapunkban már megírtuk dr. Schlamadinger Jenő ügyvéd választott meg. A legtöbb adót fizető bizottsági tagok névsorába báró Bajzath László elhallozása és dr. Löwy Károly lemondása folytán megüresült két helyre Abt Ödön és Kukurely Károly választott meg.

Az 1848-iki szabadságharc 50 évi jubileumának megünneplése tárgyában Mészery

déliü vagy fukar apa, ott egy önző vagy féltékeny férj nehezíti meg a bálba óhajtok készülődését. Mennyi kitartásra van szükség a leány és feleség részéről, hogy leküzdjék ezt az ellenállást, s mennyi j'indulatra a mamák részéről, hogy felvezethessék lányukat a megyebálra.

Mert megvagyok róla győződve, hogy a mamák mind elakarták vinni a leányaikat a bálba. A mamák az ilyen kérdésekben mindig okosabbak, mint a papák. Ők tudják, hogy milyen vársereje van annak a színes világnak s hogy milyen könnyen köttetnek a szívekben a feloldhatlan kötelekek a bálteremben. A házasságok rendszeren ott kezdődnek, mert olyan sok az alkalom magunkat csalfa illuziókba ringatni. A mamák nagyon jól tudják, milyen csodás levegője van a bálteremnek, és a papák elég kegyetlenek, hogy csak arra gondolnak, mi lesz a bál után!

Ismét eltévedtem! A bálról óhajtok írni és társadalmi filozófiákkal bibelődöm. Mintha bizony meglehetne járni valamennyi utat, a mely a bálteremhez vezetett. Hiszen egyik leánynak eszéágában sincs férjhez menni s jár a bálba csak a táncz kedvéért, a másik pedig nem sokat ad a tánczra, de keresi leendő férjét. S a kaczer szép asszonytól, ki hódítani vágyik, a köteletségét teljesítő mamáig mennyi különböző jellem és gondolkodás. Olyan a bálterem, mint valami vásár, a hol az arany ékszerek mellett agyagpipákat árulnak.

De térjünk vissza a megye báira! Repüljünk át azt a pár hetet, a mely az eszme felvetésétől annak megvalósulásáig eltelt. Hallgassuk

el a szerelmes leánykák ábrándos epedését s a hódítani vágyó gavallér lázas készülődését. Ne szóljunk a papák dörmögéséről s a mamák aggodalmáról, hanem álljunk meg 7-én este a színház épület előtt.

Mindenekelőtt kíváncsi tömeget látunk a színház épület előtt, amely bámulatra méltó kitartással várja az érkezőket. Ők az első kritikusok. A mikor kilencz óra előtt fogatok gördülnék a bejárat elé összeszorul a kíváncsiak tömege. A délezget hajdu oda lép a fogathoz s kinyitja annak ajtaját.

Ki jött? — kérdezősködnek egymástól. Aztán élénk kíváncsisággal szemeződik minden tekintet a fogat ajtajára. A félhomályban nehéz megismerni az arczokat, de a mint a selyem ruhás alakok ellebegnek a kíváncsiak sorfala között a bejáratig terített szőnyegen, a gyérvilágítás mellett is megcsillannak az ékszerek s a selyemruhák fénye. És mindenfelől csendes morajlás hallatszik, az első kritikusok megelgedéseket nyilvánítnak.

A színház előcsarnoka, amely máskor csak olyan spuk-salon, most tele van déli nővénynyel. Olyan hatást tesz a belépőre, mintha egy kis kertbe jutna. Minden járó helyet szőnyeg borít s a rendezőség élén, Fiáth Pál báró főispán és Huszár Agoston alispánal itt fogadják az érkezőket.

A női ruhatárhoz vezető ut egy kissé sötét, s alig érthető miért nem lett jobban ki-világítva, mert hiszen erre van a bejárat. Ebből a sötét folyosóból kis ajtón keresztül bejutunk a terem színpadi részére, s az első pillanat hatása valóban meglepő. Talán azért is maradt félhomályban a folyosó, hogy a fényhatás annál nagyobb legyen.

A terem színpadi részén van a zenekar emelvénye az oszlop csarnokok színpalak között. A honvéd zenekar díszes emelvénye mellett van a czukrázda felállítva. A színpad és a nézőtér közötti részt hatalmas palma és más délszaki növényekből készített csoportozat választja el. Ugyancsak pálmák díszítik a két földszinti proscenium páholyt is.

A színház látogatók nem csekély meglepetéssel szemlélhették azt a fényes kivilágítást, a mely kopott színházunknak nem mindennapi dísz kölcsönzött. A nagy luszter, mely máskor csak azért lóg a nézőtér fölött, hogy a színpad sötéttségét még észrevehetőbbé tegye, ez alkalommal Auer-égőkből szórta mindenfelé a fény sugarakat. De köröskörül is mindenütt felváltak gyújtva a lámpák.

Már fél kilencz órakor a páholyok s a többi néző helyeket megtöltötték a kíváncsi érdeklődők s lenn a táncz helyiségben is nagy közönség hullámozott . . .

Eltévedtem megint! Így jár az ember ha álmait akarja elmondani. Vagy többet vagy kevesebbet mond, mint a mennyi valóban volt. Mentől tárgyilagosabb akar valaki lenni a bál megírásánál, annál jobban téf el magát a tárgytól.

Hanem az mégis bizonyos, hogy sokan voltunk. Valami más kifejezést kellene használnom a sok helyet, mert ez nem fejez ki mindent. Többen voltunk, mintsem kívánatos lett volna. Már én csak bevallozom őszintén, hogy nem bántam volna ha egy kissé kevesebb jól sikerült a bál, mert így alig jutott egy emberre

Lajos megyei bizottsági tag intézett kérdést az alispánhoz. Kérdezi, hogy akar-e és fog-e a megye tenni valamit? A többi törvényhatóságok mind készülnek az ünnepségre, csak fejermegye törvényhatósága nem tesz semmit. Félt, hogy mi leszünk az egyedüliek, a kik ezt az ünnepnapot „mint hétköznapot engedjük tova tűnni.” Huszár Agost alispán azt válaszolta, hogy ő csak befejezett tényekkel foglalkozik. Be kell várnia az országgyűlés határozatát, mert e nagy ünnepségnek egységesnek kell lenni. Ha minden megye külön határoz, úgy az egyik ekkor, a másik akkor ülné meg az ünnepet.

Az állandó választmány jelenti, hogy a belügyminiszter a milleniumi emlékképpen Martonvásáron építendő megyei árvaház tervét nem hagyta helyben és új terv felterjesztését kívánja. Cziráky Antal gróf megyei árvaházát illetőleg egy igen czélszerű, jól megindokolt indítványt adott elő: A miniszter nem hagyta helyben a Martonvásáron tervezett megyei árvaház tervét, tehát tervezzék a vármegye székhelyére, a központba. Az indítvány czélszerűsége mellett szól sok köztélmény. Szükségtérjérvá kedvező földrajzi fekvése, a könnyebb ellenőrzés, a szükséges ruházat s élelmiszerek előnyös beszerzése, a városunkban levő sok iskola, ipariszkola, hol tanulmányaikat folytathatnák s az árvák nevelésére szükséges egyéb tényezők alkalmasabb volta stb. Végül kéri a közzgyűlést, hogy intézzen átiratot a várososhoz, valjon hajlandó volna-e a megyei árvaház számára alkalmas telket ingyen felajánlani?

Lits Gyula biz. tag sietett felajánlani gróf Cziráky indítványa ellen. Ő az árvaházi nevelésnek rusztikus irányt akar adni. Martonvásár egészségesebb, mint ez a kanálissokkal telt Székesfejervár. Tanító kell az árvaházba, nem ellenőrzés. Ott is lehet élelmiszert bevásárolni, nemcsak nálunk. Végre kijelenti, hogy nem Székesfejervárnak, hanem az árvaháznak érdekeit akarja előmozdítani. Vértessy József, Kenessey Gyula és báró Mandorff Géza szólaltak még fel gróf Cziráky indítványa mellett. Ellene dr. Pék Gyula és Vasadi Balogh Lajos emeltek szót. V. Balogh Lajos beszéde azonban belelévőszabta a nagy lármába s a „szavazzunk!” kiáltószóba. Fiáth báró főispán névszerű szavazást rendelt el, melynek eredménye, hogy 53 szavazat ellenében 56 szavazattal, tehát 3 szótöbbséggel Lits Gyula indítványát fogadták el.

Az elégtétel.

Múlt lapunkban említettük volt azt a piros plakátot, melyen a tüzoltó egylet működő csatának 54 tagja lapunk felelős szerkesztője ellen a legdurvább támadást intézték, olyan dolog miatt, melyben szerkesztőnket semmi vád sem terhelheti. Nem csak az igaztalan sértések tömege, de maga az alaptalan támadás is városzerte, minden tisztességes ember által el lett ítélve s maguk a nyilatkozat aláírói is belátták, hogy helytelenül cselekedtek.

Február hó 5-én délután a tüzoltó-egyesület választmánya foglalkozott Fiáth Pál báró elnökle alatt először ez ügygel, majd ezt nyomon követte a tüzoltó egylet parancsnoksági ülése.

E két ülés eredménye az lett, hogy mindenekelőtt Tögl Imre szakasparancsnokot, a kinek perfid eljárása volt az egész ügynek okozója, szakasparancsnoki tiszteletét megfosztották, azután pedig az egyesület kebeléből kizárták, annál is inkább, mert kisült, hogy az egyesületről nyilatkozatában valótlan dolgokat állított.

Másodszor elhatározták, hogy lapunk szerkesztőjének, a durva támadásért teljes elégtételt nyujtanak. E határozat értelmében febr. 6-án délelőtt, a működő csapatnak a piros plakátokat aláírt tagjainak nevében Nikolsburger Sándor, Sóvecs József osztályparancsnokok, König Lajos segédtszót és Csér Gábor megjelentek lapunk szerkesztőségében, ahol Nikolsburger Sándor osztályparancsnok tolmácsolta szerkesztőnk előtt a működő csapatnak sajnálkozását, hogy őt egész ártatlanul megtámadták. Hivatkozott továbbá azon rosszindulatra, a melylyel őket Tögl Imre félrevezette, a mely egyedül volt oka mindennek. Kijelentette azután, hogy nem mintha a sajtóper következményétől félnének, hanem mert tévedésükről meggyőződtek, bocsánatot kérnek a nyilatkozatot aláírtak nevében.

Szerkesztőnk rövid beszédben utalt azokra

a nehéz körülményekre, a melyek a közérdeket harczó hirlapiról életében előfordulnak, s hangsúlyozva, hogy a nyilatkozat aláíróira nem haragszik, kijelentette, hogy abban az esetben, ha megtalálják a módot annak, hogy az elégtétel teljes legyen, nem fog a sajtóbíró-sághoz fordulni elégtételért.

A küldöttek már akkor jelezték, hogy a parancsnoksági ülés elhatározta, hogy ugyanazon az uton, a melyen a sértést elkövették, megtömjék adni az elégtételt.

Tegnap délben a következő piros plakátokat hordták szét az üzletekbe és a kávéházba, délután pedig kiragasztották a falakra is:

Nyilatkozat.

A „Fejermegyei Napló“ i. évi febr. 5-én kelt 11-ik számában „A piros plakátok“ című cikkében oly leleplezéseket tesz annak aláírói ellen, mi méltán megdöbbeníti annak aláíróit.

Mi, kik ennek „A piros plakátok“-nak aláírói voltunk, távolról sem gondoltuk azt, hogy egy az egyletünk kebelében élő — és általunk dédelgetett — parancsnoksági tag vetemedjék oly ki nem fejezhető eljárásra, mely eljárást ő elkövetett, ha ő oly biztos tudatában volt annak, hogy az egylet akkori főparancsnoka oly szabálytalanságot követett el, milyennel ő ezt vádolja, miért nem intézett az egylet választmányához feljelentést? Ezt ő nem tette, és ilyenemű feljelentésről sem a választmány, sem az egylet parancsnoksága, kik pedig egyik kiegészítő részét képezik a választmánynak, tudomással nem bírnak.

Ó gyávnán járt el úgy a „Fejermegyei Napló“ Tögl szerkesztőjével szemben, — mint velünk alólirokkal — félrevezetett bennünket és mindkettőnkét és mit nyert ez által?

Meghagyott támadni egy oly egyént, ki hiszekény lévén az ő jó információinak, mert mint tüzoltó szertárnokban feltétlenül megbízott és velünk szemben pedig tagadásba vette azt, hogy ő ilyenemű jelentést tett volna ellenünk, illetve az egylet alparancsnoka, vagy a parancsnokság ellen és így jött létre ama végzetes „Piros plakátok“ közlése.

Most, hogy ki itt a legnagyobb bűnös? és ki zavart fel oly vizet, mely 25 éven keresztül a legszebben és legcsendesebben folyt? ezt a nagyközönség becses ítéletére bizzuk.

egy fél négyszög méternyi terület. Bosszabb sorsunk volt az éjféli előtti órákban, mint a beszórt heringeknek, mert azok nem mozogtak, mi meg mozogtunk. Így aztán vagy mi léptünk a másik lábára, vagy mások léptek a mi lábunkra. Ez különben egy formán kellemetlen, bár egy szép leány, kinek laposra taposták az egyik lába uját (csak hallomásból tudom) azt állítja, hogy az utóbbi dolog még kellemetlenebb.

Tessék most elképzelni, hogy egyszer csak megszólal a zene és egy vakmerő megkezd a körtánczot. Az az dehogya is a körtánczot, a körsétát. Ilyent sem lehet mindenhol élvezni, pedig még ez a körséta sem ment könnyen, mert ehhez is tudvalevőleg hely kell, a háiban pedig minden volt, csak hely nem. Sűrű tömegben állottak el minden talpalatnyi helyet.

Azt mondhatja valaki, miért nem ültek le? — Hát csak azért, mert minden 20—30 emberre jutott egy ülőhely. Hogy egyik-másik mama állva gardirozta leányát egész éjen át, az természetes és hogy a tánczó leányok a turok után állva pihenték ki magukat, ez még természetesebb. És bár itt is megtörtént, hogy egyik-másik leány keveset tánczolt, még is elmondhatják egész nyugodt lelkiismerettel: „Nem ültem egész éjszakán át!”

Hanem azért mindenki örvendett, hogy a nagy színház olyan kicsi volt, hogyha háromszor akkora lett volna, még akkor sem dicsőkedhettünk volna azzal, hogy nagyon kényelmesen vagyunk. Igen a bál várakozáson felüli sikerült. Ilyen sikerült bálát láthatott még valaki, de sikerültebbet nem, mert hiszen bennünket is

már kétségbejött a nagy siker s attól féltünk jogosan, hogy még bajunk lesz miatta. Ugy voltunk, mint a tal egészséges ember, féltünk a gutaütéstől.

Hanem azért örvendtünk, hogy igen jól sikerült a bál, nem mintha nagyon kellemes lett volna ez a tulzafultság, hanem mert mindegyikünk arra számított, hogy legalább is fele a közönségnek meg fog szökni még éjféli előtt s előre is elgondoltuk, milyen nagyszerű lesz ezután a mulatság.

Igen ám, csak hogy ez volt az egész közönségnek a véleménye s nagy ravaszul mindenki így számított s várta hogy mások menjenek el. Így azután szünóra előtt, — ez éjféli után két órákor volt — nem lehetett tánczról beszélni.

Egész éjszakán egy gondolat bántott engem. Nem attól féltém, hogy ágyban párnák közt halok meg, a gyertyaszál sem jutott eszembe az Auer-lángokkal világított teremben, hanem azon aggódtam, hogy letaposkák a lábamat. Egy kissé bizony prózai gondolat ez a bál teremben, de hát ha mások a szivőkre vigyáztak, miért nem aggódhatam volna én a labam miatt. Igaz ugyan hogy az embernek két lába és egy szíve van és ha szívet elveszít, akkor nincs szíve, migma egyik lábát letaposkák még mindig marad egy ép lába. Csakhogy viszont sokkal kevesebb volt a leány mint a láb és így nagyobb volt ez irányban a veszedelem is. De legyen méltóságom az is, hogy ha elveszti az ember a szívet, kaphat is helyette a magáénál többet érőt, — lábat azonban az emberek nem szoktak csere-berélni.

Egész éjen azon a megfejthetlen problémán törtem az eszem, miképen ülhetek le. Ez a lábomat minden veszélytől megóvhatta volna. Reggel öt óra volt, mikor ezt a problémát megfejtettem. Egy kissé későn arra, hogy emlékembe ne maradjon ez a sok áldogálás. Fel tettem azonban magamban, hogy a jövő megye bábra treirozni fogom magam az állásban.

Kedek bosszankodni, hogy mindig ilyen prózai mederben csapongok. De hát így van ez a bál után sőt amugyabban is.

Reggeli hat órákor jöttem el az utolsó között. Mikor benéztem a bálterembe, 30—40 munkás ember dolgozott ott. A lámpák ki voltak oltva, a diszitmények egy halomba doba bontottak, rontottak mindent s tiz percel később hiába kereste volna bárki, az álmosan üres szinkörben nyoma sem volt a fényes mulatságnak.

Csoda-e azután, ha én sem tudok színesebb képet írni a bálról — a bál után?

De ha írni nem tudok is, egy-egy édes dallam sokáig fog még a fülemben csengeni; látom még sokszor előttem a lebegő tündér alakokat, s álmodozom majd én is az illusion szőttépett foszlányairól, s örök talán én is emlékéül ennek a fényes éjszakának egy-egy szintelen virágot.

Igen, mert az ilyen fényes bálról a legtöbb embernek csak álom képei maradnak.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A fent eladottakból, ha bár csak rövid sorokban is beláthatja, hogy mi alulírottak egy rettenetes intriguja áldozatai lettünk, nem a sajtópörtől való félelem csikarja ki belőlünk eme nyilatkozatot, de tudva Tekintetességének eme eljárását, hogy a közérdek szempontjából tette eme közleményt és biztos információkat vélné közölni.

Mi pedig öntudatában annak, hogy az igazság velünk van, ugyancsak ezért tettük azt a mit tettünk.

Most midőn belátjuk tévedésünket, kérjük Tekintetességét, hogy ama közleményünket, mit is ezennel minden sorával visszavonunk és ezt az illető egyénre, ki ennek okozója hártunk, meg nem történtnek tekinteni sziveskedjék.

Mi kijelentjük, hogy Tek. Németh Ödön urat mint jellemes és a közérdek óránek elismerjük s nem volt aoha szándékunk őt sérteni, mi csak a biztos sértőt és alaptalan vádlót dhajtottuk e nyilatkozattal mintegy büntetni.

Midőn ismételve sajnálatunkat kifejezünk maradunk

Tekintetes szerkesztő urnak hasafiuai üdvözléssel ösinte tisztelői

Szecs József.	Szerencs József.	Király József.
Könlk Lajos.	Schmalhaas Ferencz.	Juhász Pál.
Nikolsburger Sándor.	Lics József.	Harsza Ferencz.
Vakter József.	Göbner János.	Potz Vilmos.
Isenácsék Mihály.	Aschenbrenner Ferencz.	Peidl János.
Németh Lajos.	Mészai Ferencz.	Kraus Soma.
Tubáncki Antal.	Cser Gábor.	Dovecséri Gyula.
Isz János.	Tancser Lipót.	Beusck István.
Harsza Mihály.	Ziegelmüller Lajos.	Hátsz István.
Szubin Antal.	Sarkk Ferencz.	Nagy Sándor.
Budai János.	Doucha Ferencz.	Simon József.
Stepkovszky Mihály.	Koncseny József.	Usulek József.
Tósz János.	Csizár Sándor.	Szemeti Gyula.
Lauter Lajos.	Kovács János.	Endl József.
Kichenbaum Albert.	Löv Lambert.	Welland Ferencz.
Füldesi Sándor.	Dene Ferencz.	Kronusz József.
Kazsoki József.	Pálffy Alajos.	Senzenstein József.
	Böhm Jakab.	

E nyilatkozat után, mivel abban teljes elégtételt kapott szerkesztőnk, éppen azok részéről, a kik megsértették, egészen feleslegesnek tartja, hogy a sajtópört megindítsa.

Még megjegyezzük, hogy *Tögl* és *Diószegi* neve azért hiányzik erről a plakátról, mivel az illetőket a tüzoltó testület megből kizárta.

A kath. legényegylet közgyűlése.

Egy héttel a kath. kör közgyűlése után a kath. legényegylet tartotta évi beszámolóját áldásos működéséről. Lelkünk legbensőbb érdeklődésével vettünk részt a népes közgyűlésen, épültünk, könnyekig meg voltunk hatva az alelnöki jelentésen, melyben leginkább a szívekhez szolt, azokhoz a szívekhez, melyek érezni tudnak a világ mostoha gyermekei iránt. Nem is mostohák ők a kath. egyház kebelén, annak oltalma alatt, volt alkalmunk a szeretet tényeit nemcsak papiroson, hanem a gyakorlati életben is látni.

A közgyűlést *Látics* György alelnök nyitotta meg lelkes szavakkal, majd felkérte *Bogárdy* Antal títkárt a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasására. *Kiss* Arisztid és *Látics* György észrevételei után a jegyzőkönyv *Kiss* Arisztid és *Simon* Lajos pártoló tagok által hitelesítették. Utána *Látics* György olvasta fel remek alelnöki előterjesztését a hogy Székesfehérvár katolikus legényeit buzdítás, felsorolta az országos katolikus legényegyleti kongresszusban Budapesten és Bécsben szerzett tapasztalatait. — Az ifjak a legteszültebb figyelemmel és ragyogó szemekkel kísérték felolvasását. *Bogárdy* Antal felolvasta az alelnök által készített títkári jelentést, miután *Velinsky* Ferencz títkári tisztségéről megváltozott körülményei miatt lemondott, az alelnök ajánlja az új buzgó katolikus títkárt a tagok szeretetébe és bizalmába. A títkári jelentésből a következő adatokat közöljük: Rendes tag van: 76; pártoló tag: 126; alapító tag: 5. Tartott nyolcz választmányi gyűlést és tizenkét felolvasó estélyt. Megünnepelte Szent József védszentjének ünnepét és július 6-ét, mint alapításának évfordulóját. Az egylet az év folyamán

husz vándort látott el szállással és élelemmel. A pénztári jelentés szerint 1897. évben bevétele volt: 523 frt 23 kr, kiadása: 513 frt 92 kr. Összes vagyona: 1640 frt 64 kr.

A katolikus legényegylet tisztikara és választmányja: Védnök: *Dr. Steiner* Fülöp megyés püspök; elnök: *Gredesperger* István apát-plébános; alelnök: *Látics* György kaplán; títká: *Bogárdy* Antal tanító; pénztárnok: *Vachinger* Pál. Választmányi tagok: *Chay* Antal, *Glássa* Károly, *Gáncs* Pál, *Kiss* Arisztid, *Luttor* Ferencz, *Nagy* József, *Peck* Károly, *Pénzes* Imre, *Polgár* Antal, *Richter* József, *Simon* Lajos, *Sőreca* József, id. *Streit* Ferencz, *Zalka* János és tizenegy ifjúsági tisztviselő. Az alelnöki és títkári jelentés *Kiss* Arisztid indítványára kinyomatik, mint az egylet egy évi története és a könyvtárba elhelyeztetik megörzés végett, hasonló értelemben szol az indítványhoz *Glássa* Károly is. Az alelnök felolvassa a leltári előterjesztést is, mely örvendetes tudomásul vétetik.

Látics György alelnök indítványt terjesztett elő a Székesfehérvárott építendő kath. központi egyleti ház ügyében, s lelkes szavakkal indokolja, mennyire szükséges a kath. legényegyletnek egy tágasabb helyiség, mely körülmény annak felvirágzását eredményezné. Indítványozza, hogy a nevezett ház építésére, melyben az egylet is méltó helyet nyerne, 10 darab részvény előjegyzését 1000 frt értékben szavazza meg. A közgyűlés egyhangulag s a legnagyobb örömmel fogadja az indítványt. *Dr. Klautz* György némi felvilágosítással s szolgál az egylet tagjainak a részvények kibocsátását illetőleg. Ugyancsak ő indítványozza, hogy az egylet tőkét nagyobb kamatosítás végett a kegyalapítványi hivatalban helyezze el a mely indítványhoz szintén szívesen hozzájárult a közgyűlés.

Az alelnök végül megköszönvén a szives érdeklődést, éljenések között a gyűlést bezárja. A derék, áldásos tevékenységű egyletnek kívánjuk: Vivat! Crescat! Floreat!

HIREK.

— **Közgyűlés.** A *Iovasberényi* kath. népkör folyó hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését gróf *Csiráky* Antal fővédnök elnölete alatt. A kör tagjai szorongásig megtöltötték a helyiséget és nagy figyelemmel hallgatták úgy *Krécsy* Károly t. elnöknek gróf *Csiráky* Antalhoz intézett üdvözlő beszédét, valamint a fővédnök érdekes és mindvégig lelkes megnyitóját. Nagy örömmel fogadta a közgyűlés gróf *Csiráky* Antal ama kijelentését; miszerint ha a tagok száma annyira szaporodnék, hogy e helyiség szűknek bizonyulna, annak nagyobbításáról fog gondoskodni. Szívöböl örül — ugymond — hogy e kath. kör fennáll, mert manapság van legnagyobb szükségünk az összetartásra és a felebaráti szeretet ápolására. Ezen kath. körnek 3 évi fennállása már is érezhető a községben. Tudva van előtte, hogy a kör tagjai között a szeretet és az egyetértés uralkodik. Kéri továbbra is ezen az uton haladni, akkor a kath. népkör pártfogására mindig számíthat. „Hogy e kör közgyűlésén megjelentem és jótéteményeimben részesitem — ugymond — szoros köteleseggel teljesítek; és nagyon szívesen adom továbbra is a helyiséget és a téli fűtést, összetartását és a felebaráti szeretet ápolását és terjesztését vélem ezzel előmozdítani, kikkel mindenkor és minden időben, akár jó, akár balsorsban együtt érek.” — Isten áldását kéri a további működésre. A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó után *Prail* Antal elnök olvasta fel jelentését, a mely a pénztári és könyvtári jelentést magában foglalta. A kör tagjainak száma 85. Bevétele volt 169 frt 93 kr. Kiadása 131 frt 59 kr. Jan. 23-án tartott táncmulatság tiszta jövedelme 40 frt 69 kr. Ehez járul gróf *Csiráky* Antalnak kegyes adománya 5 frt. Kézpénz maradvány tehát 84 frt 03 kr. Melyből 50 frt postatakarékpénztárba helyeztetni határozottat. 20 frt könyvek beszerzésére fordítatik. Adományokkal gazdagították a kört: *Krécsy* Károly pl. 7 drb könyvet, *Házy* Alajos folyóiratokat és egy fessületet, *Heflensch* István

2 drb könyvet, *Schwanner* Imre pedig Ö Feladgo koronáztatásának 25 éves jubileumát mutató képet, *Pintér* János egy képet voltak szivesek adományozni A Grófnéknak kegyes adományáért, úgy fentebb nevezetteknek jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. A kör tisztviselői megbízatása minden év végével lejárván új választás tartatott. Egyhangulag elnökké: *Prail* Antal, alelnökké: ifj. *Elbert* János, háznagygyá: *Házy* Alajos, jegyzővé *Papp* János, pénztárnokká: *Roth* János, könyvtárnokká: *Schieder* Kálmán, választmányi tagokká: *Pintér* János, *Scheffer* Antal, *Asser* Pál, *Metager* András, *Quencs* József, *Róth* Ignác, *Spindler* János, *Elbert* Ignác, *Mong* János, *Schneider* Ferencz, *Meisster* József és *Mester* József választattak meg.

— **Templom rablás.** Január 3-ról 4-ére viradó éjjel a pómázi rásztemplomot kirabolták. Éjjel hatoltak be ketten a templomba, s egyik egy erőteljes férfi, *Burity* Ilia, kötélen éreztette le társát a kórusról a templomba, ki az ott tartott templompénztárból 80 frtot ellopott. A csendőrség buzgó fáradozásainak köszönhető, hogy a tetteseket hamarosan elcsapték, kiket átadtak az ügyészségnek.

— **Pályázat.** *Tács* községben a róm. kath. iskolánál a tanítói állomás üresedésben lévő pályázat hirdettetik; pályázni kívánó képesített tanfőrfiak kellően felszerelt folyamodványukat Gróf *Zichy* Jánoshoz címelve, a szabadbatthyányi plébánia hivatalhoz küldjék be; az állomás f. é. *Mártius* 1-én elfogalandó.

— **1848 jubileuma.** A Vörösmarthy kör igazgatósága vasárnapra értekezletet hívott össze az 1848-iki év 50 éves jubileumi ünnepeinek megbeszélésére. *Vértessy* József tervezetét helyeselték ugyan, de a végleges megálapodást egy újabb értekezletre halasztották.

— **Jubileum.** *Liebhart* János székesszéjvári posta és táv. főtiszt 25 éves szolgálói jubileuma alkalmából az ő tiszteletére a helybeli posta és távirda tisztikara folyó hó 6-én tánczozal egybekötött társas vacsorát rendezett a „Fehér Bányán” vendéglő nagy termében. Az ünnepeket *Majoros* István posta és táv. főtiszt köszöntötte fel, melyre a társaitól kitüntetett férfiú könnyes szemekkel válaszolva köszönte meg társainak ezen elismerő lelkes olváozát. A fényesen sikerült táncmulatság szünetet *Liebhart* Etelka a jubilians kedves leánya kellemes énekével, *Moennich* István ügyes czimbalomjátékával, *Barcsa* Ferencz posta és táv. tiszt pedig szellemes szavallataival fűszerezve igyekeztek kellemessé tenni. A kedélyes táncmulatságnak a reggeli 6 óra vetett véget.

— **Közigazgatási ülés.** A városnál ma közigazgatási ülést tartottak. Nevezetesebb dollog egyáltalán nem került tárgyalás alá, úgy hogy délelőtt 11 órakor már véget is ért az ülés.

— **Szélvihar.** Rengeteg szélvihar dühögött *Pómáson* és környékén jan. 31-ről febr. 1-re virradó éjjel. A pómázi r. k. templom tornyáról, — melynek sisakja 1855-ben épült újra — a keresztet gombostul együtt levitte és majdhogy agyon nem ütötte *Pómáz* buzgó plébánosát, ki éppen az oltári szentség imádságról tért vissza. — *Szt.-Endrén* pedig az óhítú görögök püspöki templomának tetejét alaposan megfongálta. Sok háztető fekszik a dnapartján.

— **Felolvasások.** A felolvasásokat rendező bizottság tudatja, hogy a jövő vasárnap a Felsővárosban: *Saalay* József, a Vizivárosban: *Kiss* Arisztid, a Palotavárosban pedig *Toman* Antal fognak tartani felolvasást.

— **A megvadult trombitás.** *Tóth* István, a helybeli önkéntes tüzoltó egyesület trombitás mindenkor ambiciózival, sőt mondhatni szenvedéllyel fujja azt a rettegető réztrombitát, mely ha megszólal, annyi ember szívét dobogtatja meg a félelem. *Tóth* István azonban nem fujhatja mindig a vérszelet, mert nincs mindig tűz, hanem mikor megszálja a hangulat, lekupja a szegről a piros zsinóros trombitát befúj erősen,

mint Lehel az ütközet után s ha öröme vagy bánata van, belé önti érzelmes ábrándokba. E hó 7-én a csikvári sorompónál levő *Zsédely*-vendéglőben gyönyörködtette trombitája bős hangjaival a vendégeket. Tudjuk azonban, hogy éppen a trombita az a hangszer, a melylyel könnyen lehet akárkit fellekesíteni. Tóth önmagát lekesítette fel, úgy annyira, hogy a kezéigébe eső butodarabokat kezdte törölni s még az előszóllított rendőrökkel is bírokra akart kelni. A dühöngő trombitást végre sikerült a rendőröknek lecsillapítani és a város-házára kisérni. Tekintve, hogy ezen tettét ittás állapotban követte el, *Polcser* Péter rendőrkapitány 5 ft pénzbírsággal büntette.

— **Felolvasások.** A perkátai kath. körben felolvasást tartottak: január 30-án *Rancs* Agoston tanító „Az álom, álomlás és delejes alvajárásról”; február 2-án *Ásványi* Béla káplán „A szabadkőművességről”; február 6-án *Vörös* József tanító „A babonáról.” A felolvasók itt-ott belekevert és talpraesett humorral megnevettették a hallgatókat, kiknek érdeklődése a felolvasások iránt igen örvedetes, mindig nagyobb számmal jelennek meg az egyetlen vidéki buzgó kath. kör fáradságtalan felolvasóinak népszerű előadásaira. Jövő vasárnap *Ásványi* Béla káplán fog felolvasást tartani „A napról és a bolygókról.”

— **Az aggintézet bizottmánya folyó hó 5-én tartotta gyűlését,** melyen a szokott ügyek elintézése közben *Laufenauer* Antal aggintézeti gondnok jelentést tett *Ofner* Mór vállalkozó visszaéléseiről. Sokszor panaszkodtak az aggintézet lakói az étel ehetetlen volta miatt, legutóbb ő is két ízben tapasztalta, hogy *Ofner* Mór *avas* szirt adott az ételhez. A bizottmány tudomásul vette s intézkedni fog. A napokban az intézet lakói az étel társaslag szaporodtak, névszerint *Frits* Pállal és nejevel, a kirkól jól jegyzi meg a „Székesfehérvári Hírlap,” hogy negyven évig voltak az ő királyi koronás város adófizető polgárai, de tönkre is mentek ám!

FARSANG.

Farsangi naptár.

Február 12-én: A székesfehérvári betegsegélyező-egyesület hangversenyyel egybekötött táncüzérkéje.

Február 19-én: A székesfehérvári kereskedő ifjak „gond-űző” szertartásának zártkörü táncvígalmá a „fekete sas” nagyteremben.

A megyebál.

Mindenki számított arra, hogy a megyebál fényesen fog sikerülni, de hogy ilyen sikert érjen el, arról a korábbi évek tapasztalatai után álmolni sem mert senki.

A bálban jelen volt a megye és a város előkelősége s a rendezőség meglehetően elégedve fáradozásának eredményével. De el kell ismerünk a rendezők buzgólkodását más különben is, hiszen a színház belsejére nem is lehetett ráismerni olyan szépen volt feldíszítve. Különböző dícséret illeti *Satupa* János kárpitost is, a ki a rendezőség felszólítására a díszítés munkáját végezte.

Azt hittük, hogy a színház óriási helyisége elég nagy lesz s bizony szomorúan láttuk, hogy a meglelt óriási közönséghez képest nagyon is kiesiny.

A rendezőség a hölgyeket igen csinos tánczrenddel lepte meg, mely a megye czimereivel volt ékesítve s a melynek leírását már régebben közöltük.

Fél tíz óra után érkezett meg *Fiáth* Pál báróné, a kit a rendezőség valóban páratlan szép csokorral lepett meg, a melynek az éjszaka alatt igen sok bámolója volt. Az egész csokor valóságos remekmű és méltán szerzett

oly sok dícséretet készítójének *Weber* Mariskának, a ki ezuttal nagyon kitett magáért.

A hálás rendezőség egy dísz tánczrendet adott emlékül *Fiáth* Pál bárónének, a ki páratlan szeretetreméltósággal töltötte be bálanyait tisztét. Egész udvar képződött körülötte s ő neki mindenki részére volt egy-egy nyájas lekötölező szava. Különbözőben is rendkívül kedves kellemes asszony, a ki ez alkalommal ragyogó jó kedélyben volt s ajkát az egész estén alig hagyta el a mosoly. Ruhája egyszerű, de annál értékesebb volt; világos ottomán selyem barna strucztooll prémmel szegélyezve, díszkréten alkalmazott vörös rózsaszín, a melyet brilliant csattok ékesítettek.

Egészen méltó partnere volt a bálanyának *Fiáth* Pál báró főispán, a bál védnöke, a ki rendkívül élénkséggel forgolódott az ismerősök között a ezenkívül mint rendkívül szenvedélyes és ügyes tánczos hódított a tánczoló hölgyek között. Ugy *Fiáth* Pál báró főispán, mint neje egész éjszakán át tánczoltak jó példát mutatva a fiataloknak.

Tánczosokban különben nem volt hiány és bizonyos, hogy ez irányban egyetlen leánynak sem lehetett panasza. — A csárdásokat *Docsi* Jancsi cigány bandája, a többi tánczdarabokat pedig a honvéd zenekar játszotta.

A négyest öt kolonban tánczolta 140—150 pár.

A tánczmulatság tulajdonképpen csak hajnali órákban kezdődött, a mikor már némileg megfogyatkozott a közönség, reggel hat órák orszolt szét a közönség egy felejthetetlen bál emlékével, a miért Székesfehérvár és Fejérmegye közönsége hálás köszönettel tartozik *Fiáth* Pál báró főispánnak és nejeinek a kinek köszönhető első sorban a rendkívüli siker.

Feljegyezhetjük a következőket:

Asszonyok: *Abt* Ödönne, *Almássy* Tassziló grófné, *Albrecht* Józsefné, *Bakos* Jánosné (fehér brokát selyem, csipke disz), *Baur* Györgyné, *Beretsky* Miksáné (világoskék selyem ruha, csipke- és virágdisz), *Bernrieder* Lászlóné, *Boda* Sándorné (szürke selyem, csipke- és rózsaszín), *Borchert* Jenőné (fehér selyem, rózsaszín-disz), *Brenner* Jánosné (világos-lila selyem, csipke-disz), *Brinmer* Jánosné (fekete bársony, csipke-disz), *B. Burchard* Rezsőné, *Czirák* Antal grófné (fehér, kékvirágu brokát, valódi csipke és brillant disz), *Courard* Vilmosné, *Csismadina* Sándorné (fekete kékvirágos damaszt selyem r. csipkedisz), *Dám* Lajosné (fekete selyem, gyöngy-disz), *Dieballa* Györgyné (szürke selyem csipke-disz), *Dieterich* Szilárdné, *Edes* Istvánné (rózsaszín selyem), *Ehmann* Józsefné, *Eső* Sándorné, *Farkasdy* Dezsőné (szürke selyem, krémszín csipkedisz), *Feisztritz* Viktor báróné, *Fenesi* Józsefné (fehér selyem, arany gyöngy és csipke-disz), *Fiáth* Istvánné, *Fiáth* Györgyné (fehér selyem, arany himzés), *Fittler* Béláné (drapszín selyem, brokát bársonydisz), *Gánóczy* Flóriáné, (sötétlila brokát, gyöngy- és csipkedisz), *Gebhard* Bódogné (fehér selyem, arany himzés és csipkedisz), *Gemmel* Ferenczné, *Gróf* Pálné, *Gulner* Pálné (fekete selyem, csipke és fehér virág disz), *Grünfeld* Pálné (fehér selyem, rózsaszín virágdisz), *Havranek* Antalné, *Heltay* Jenőné (rózsaszín selyemruha, nilzöld selyem-disz és virág), *Hovváth* Jenőné (veres selyem ruha szalag és pipacsdisz), *Huszar* Dezsőné, dr. *Huszar* Adolné (halvány rózsaszín selyem), *Illés* Károlyné, *Juraszek* Jánosné, *Kenessey* Gyuláné (fekete csipkeruha, gyöngy és zöld selyem disz), *Keenan* Izidorné, (világos lila selyem, bársony és csipke), *Kaszás* Ignáczné, *Kégl* Károlyné, *Kégl*-Köller Kornélia, *Kemény* Kálmáné, *Klöckner* Józsefné (rózsaszín selyem, csipke és himzés disz), *Köller* Viktorné, *Kálmán* Vinczéné, *Kenessey* Zoltáné, *Kriván* Györgyné, (fehér moaré selyem, virág disz és toll prémm), *Kiss* Jánosné, *Kopácsy* Jenőné (nilzöld selyem ruha, rózsaszín-disz), *Kment* Antalné, *Kovács*

Elekne (fekete selyem, lila díszszel), *Kormuth* Frigyesné, *Komposcht* Alonzné, *Libits* Adolfné, *Lichtneckert* Antalné, (lila brokát selyem, valódi csipke és gyöngydisz), *Lippe* Viktor báróné, *Laky* Istvánné, *Lauschmann* Gyuláné, *Lyró* Emliné viz-zöld ottomán, csipke és sötétzöld bársonydisz), *Mayerhoffer* Ferenczné (világoskék selem rózsaszín-disz), *Maasburg* János báróné (fehér csipke ruha), *Makay* Arpádné, *Máté* Ferenczné, *Máder* Ferenczné, *Messlányi* Lajosné (fekete selyem, gyöngyvel kivart csipke áthuzat), *Molnár* Béláné (fekete szines virágos selyem damaszt, rózsaszín disz), *Matiss* Józsefné (fekete selyem, csipke disz), *Meerbrothné*, *Mikula* Edgárné (rózsaszín selyem, csipke és virág disz), *Németh* Vinczéné, *Nagy* Ignáczné (kék selyem, fekete csipke disz), *Pacsóna* Istvánné, *Pacsóna* Sándorné, *Pásztory* Sándorné, *Pellet* Gáborné, *Perényi* Gábor báróné, *Pollet* Jánosné, *Pfinn* Jánosné (rózsaszín selyem, fekete bársony disz), *Piski* Lászlóné, *Plossék* Ferenczné (fekete csipke ruha, frész-szín selyem disz), *Procopius* Pálné (sötét lila selyem ruha), *Révy* Ferenczné (fekete selyem, csipke disz), *Rossberger* Károlyné, *Schier* Gyuláné (rózsaszín selyem, csipke disz), *Szabady* Józsefné (nilzöld selyem himzett gaze és rózsaszín), *Scherer* Ottóné, özvegy *Say* Rudolfné, *Say* Ferenczné, *Sátory* Gyuláné, *Schlamadinger* Antalné, *Selávik* Zsigmondné (rózsaszín selyem, csipke disz), *Szücs* Jenőné (sárga ottomán selyem, rózsaszín selyem és orchidea disz), *Tallian* Vilmosné *Trantenberg* Frigyes báróné, *Tantossy* Ferenczné, *Vértessy* Józsefné, *Wildenauer* Jánosné (rózsaszín selyem, fekete disz), *Vizteleki* Filópné, *Vlascics* Sándorné (világos kék selyem ruha, vörös szegfü disz), *Zichy* István grófné, *Zichy* Kázmér grófné (fehér selyem ruha, gyönyörűen festett tulipánokkal), és *Várnai* Sándorné.

Leányok: gróf *Almássy* Anna, *Ascher* nőverek, *Bóné* Anna, *Baur* Ella, *Bernrieder* Magda és *Mici*, *Brenner* Ida (fehér krep, rózsaszín), gróf *Csáky* Elza, gróf *Czirák* Margit, gróf *Czirák* Marietta, *Czeke* Margit, *Dám* Mathild (világoskék selyem, csipkével), *Dedinszky* Afra, *Dieballa* Erzsike (rózsaszín, himzett túll-áthuzattal), *Deutsch* Margit (fehér selyemruha), *Dubcz* Valéria, *Eső* Erzsike, gróf *Essterházy* Emilia (fekete bársony ruha és rózsaszín disz), *Fleischmann* Irén, *Gánóczy* Elvira (fehér selem, túll és rózsaszín, virágdisz), *Géberth* Etillia (rózsaszín selyemruha és virágdisz), *Gemmel* Jenni, *Gróf* Ella (nilzöld selyem, krep és vad-rózsaszín disz), *Gulner* Irén (rózsaszín selyem, szalag és nefelejts virágdisz), *Görgey* Emmi és *Ferike*, *Havranek* Vilma, *Illyés* nőverek, *Juhász* Ilonka (rózsaszín selyem, illuzió és virágdisz), *Keenan* Ella (rózsaszín gyöngyözött túll-ruha, folyondár-disz), *Komposcht* Anna (rózsaszín selyem, csipke és virágdisz), *Kovács* Klementin (fehér selyem, bársony és csipkedisz), *Kenessey* Vilma (krémszín damaszt, rózsaszín disz), *Kenessey* Lenke, *Komáromy* Irma, *Laky* nőverek, *Lebb* Mariska (fehér selyem, gaze áthuzat, almafa virág disz), *Lichtneckert* Luiza (fehér selyem, selyemmel átszőtt illuzió áthuzat, gyöngyvirág disz), *Lits* Mártha, *Libits* Adrienne és *Margit*, *Máder* Etelka (rózsaszín selyem gaze és virágdisz), *Matis* Lenke (rózsaszín selyem, virág disz), *Németh* Hermin (rózsaszín, krep és virág disz), *Ney* Angela, *Olló* Mariska, *Pacsóna* Margit, *Pásztory* Etelka (nilzöld selyem, krep és fehér virág disz), *Pellet* Marianna, *Pauer* nőverek, *Piski* Paula (rózsaszín selyem, gaze és vadrózsaszín disz), *Plossék* Vilma (rózsaszín selyem, csipke disz), *Poór* Edith, *Procopius* nőverek (szürke selyem, rózsaszín disz), *Rossberger* Emilia és *Ilonka* (világoskék selyemruha, csipke és virág disz), *Rády* Margit, *Ross* Emma, *Say* Thekla, *Schlamadinger* nőverek, *Scherer* nőverek (rózsaszín selyem ruha, krep és vadrózsaszín disz), *Schier* Irén (fehér selyem, rózsaszín disz), *Tantgssy* nőverek (fehér selyem, illuzióval és virág díszszel), *Trautwein* Ilonka, *Varga* Rózsza (fehér selyem, rózsaszín szegfü disz), *Vértessy* Matild (nilzöld selyem, fehér szalag és virág disz), *Wellner* Szeréna.

A vizivárosi kath. fiók kör f. évi február 6-án könyvtára javára saját helyiségében igen szépen sikerült tánczmulatságot tartott, mely mig egyrészt a körnek nagyon szép

anyagi sikert hozott, addig márésszről a jelenlevőknek mindvégig kedélyes órákat nyújtott. Felülfizetni sziveskedtek: Mayer Károly, dr. Szalay Hubert 10-10 frt; Antal Antal, Valentovics Mihály 2-2 frt; Kiss Arisztid 1 frt 20 kr; Flaskár József, Látias György, Lézer Ferencz, Lukácsy Antal, Pénzes Imre, id. Rózsa Ferencz, ifj. Rózsa Ferencz, Rózsa József, ifj. Stolzenberger Ferencz Tomann Antal 1-1 frt; id. Fekete József, Héritz Ferencz, Kéri Ferencz, Keczán Izidor, Nyukosits János, Sturm József, 70-70 kr; Ifj. Fekete Ignác, id. Hufnogl György, Knitthoffer György, Noticzker Károly, Pöicz Istvánné, Raáb József, Szalay József 50-50 kr; Fábian István, Fekete Imre, Fekete István, Ifj. Fekete István, Korent Antal, Pozsgai Imre, Tóth Imre, 40-40 kr; Fekete Antal, ifj. Petró János, 30-30 kr; Alovits József, Alovits Ferencz, Balogh Mihály, Farkas János, Fröschl János, Knitthoffer György, Ráner István, Stéger Péter, Szathmáry József, Szigl János, Wágner Ede, Wintz József, 20-20 kr; Engelhardt József, Knitthoffer Ferencz, Süveges József, Sziksz József, Sziksz János, 10-10 kr; Összesen 49 frt 20 kr; A könyvtár javára tiszta jövedelem befolyt 90 frt 54 kr.

Közzgazdaság.

Borkivitelünk.

Irta: Erdmann Róbert.

Magyarország borai a filloxera előtti időkben jó hírnévnek örvendettek a külföldön és nem hiába dicsezték mint tüzes, testes és különösen rendkívül finom zamatu borokat! Kitűnő borainkat a legtávolibb országokban küldöttük szét és mindenütt örömmel, mondhatni illő tisztelettel fogadták őket, ahol kedvelik a jó, tüzes nedűt. És dacára annak, hogy mindenki meg volt győződve a magyar borok jóságáról és teljes hamisítatlanságáról, még sem szerepeltek a világpiacra, ezen jelenség okai pedig könnyen felfedezhetők, ha kissé körültekintünk.

Minden félreértés elkerülése czéljából hangsúlyoznunk kell azt, hogy nehéz fajboroknak kivételéről van szó, mert közönséges sötét finomabb asztali borok sincsenek hivatva arra, hogy Magyarország zászlaját a külföldön fennen lobogtassák: minőségünk nem olyan, hogy az idegen borokkal kiállhatnánk a versenyt, bár e tekintetben is vannak kivételek. Különben ezen borainknak is tudnánk érvényt szerezni, ha bortermelőink gondoskodnának a boroknak a külföld változó ízlésének megfelelő egységes összehállításáról.

A Mosel, Neckar és különösen a Rajna vidék borai egységes jelleggel bírnak, rendszeren savanyu borok, többé-kevésbé határozott zammal.

Ambár a magyar fehér borok igen jó minőségűek, azonban ugyanez heglánczolatához tartozó szőlőkben sokszor tiszta minőségű bort találunk, melyek egymástól teljesen eltérő jelleggel bírnak. Így látunk savanyu, továbbá inkább édes borokat, melyek a vizet egyáltalán nem tűrik meg, ez pedig igen nagy hibája valamely asztali bornak, mert arra, hogy tisztán igyuk őket nem eléggé erősek és azért inkább házasításra valók. Azonkívül a termelt borok mennyisége nem akkora mely a szükséglettel kellő arányban állana, azaz egységes jelleggel bíró borokból nem termelünk annyit, hogy e mennyiséggel számottevő helyet tölthetnénk be a világpiacra.

Ha Olaszországot tekintjük azt tapasztaljuk, hogy ezen ország is végtelen sok különböző borfajokat termel, a melyekről általában szintén nem mondhatjuk el, hogy egészséges jelleggel volnának, azonban vannak oly kitűnő egységes jelleggel bíró — és a mi a fő — óriási mennyiségben termelt borai, hogy már ez a tény maga is biztosítja Olaszország szerepét a világpiacra. Hogy csak a marsala szőlőjünk, melyet mindig a fogyasztó nemzetek ízlésének megfelelően készítenek elő (de nem pancsolják), ebből óriási mennyiségek vannak a londoni áruházakban. Tagadhatatlan ugyan, hogy az összes, a világpiacra megjelenő marsala bor

nem termelt az aránylag kis kiterjedésű borvidéken, azonban a leginkább angolokból álló vállalkozók kitűnően értik, hogy évről-évre mindig ugyanazon jelleggel bíró, tartalmas borokat hozzanak a világpiacra.

Ebben rejlik az a nagy művészet, mely már előre biztosítja valamely bor kelendőségét. Ezen borok alkoholtartalmát ugyan nyilvánosan növelik és a különböző ízlésnek megfelelően édesítik vagy savanyítják és így hozzák a forgalomba, azonban ezt indokolja az a körülmény, hogy a fogyasztó nem szereti, ha a borok minősége, illetve zamataja folyton változik és elkedvetlenülé, nem vásárolna több ilyet.

Még inkább áll minden, még pedig fokozott mértékben az aszsu-, csemege- és édesborokra nézve. Azelőtt igen nehéz lett volna pl. 100 hektoliter ménesi aszsu összegyűjteni és ilyen mennyiséggel a világpiacra fellépni, valóban neveléses vállalkozás lenne.

Ennek illusztválása czéljából felemlitek egy esetet, melynek igaz voltához semmi kétség nem fér. Egy lengyel gróf, a ki az 1848/49-iki szabadságharcunkban érdemeket szerzett magának és mindenkor azon volt, hogy Magyarország bortermelését mindenképen emelje. A 60-as években elhatározta, hogy a finom magyar boroknak piacot szerez Londonban. A nemes gróf e czélból egy kitűnő szakembert és bortermelőt ajánló levél kíséretében küldött jelentékeny, finomabb aszsu- és csemegebor próbákkal Londonba. London legelső borkereskedői igen dicsérőleg nyilatkoztak a borok minőségéről és a különben magas árak is megfelelték a londoni viszonyoknak, úgy, hogy az üzletet majdnem lebonyolították; azonban azon kérdésnél, hogy évente hány 100 akót szállíthatnak minden egyes fajtából, természetesen hajótörést szenvedett az egész vállalkozás. A londoni kereskedők, igen helyesen, azt mondták, hogy fogyasztóikat előbb hozzá kell szoktatni a borok jellegéhez, a mi kétségtelenül sikerülne; ha azonban rövid idő múlva már nem szolgálhatnák ki vevőiket ugyanezen fajtájú borokkal, valószínűleg teljesen elfordulnának tőlük.

És ez a dolog lényege! Bortermelőink leginkább a minőségre vannak tekintettel; a termelt mennyiségek nem elegendők arra, hogy ezekkel a világpiacra szerepelhessünk és az ugyanazon fajtához tartozó borok mennyisége elenyészően csekély. Egész másképp áll a dolog Spanyolország és Madeira déli és lükörboraival. Ezen Malaga-, Port-, Madeira-, Sherry-borok minden egyes évfolyama 100.000 akónyi mennyiségben található a nagy raktárakban és a különböző ízlésnek megfelelően uralkják a világkereskedelemben szereplő országokat. Ezen borokról sem állítható az, hogy tiszta természetes borok volnának, többnyire főzték őket, alkoholtartalmukat növelték és az óriási mennyiségben szereplő borok bizonyára nem teremtők mind termelési helyükön; azonban czélszerű házasítás, az uralkodó ízlésnek megfelelő elő-

készítés által a különböző országokban mindig meg tudják kedveltetni, anélkül, hogy ez alatt a tulajdonképpen „pancsolást” kellene értenünk (bár ez sincs zárva, mint sehol sem) és ha már szerepük jutott a világpiacra, könnyű azután a legkitűnőbb izleteket csinálni.

Erre szolgáltatnak legújában Görögország borai példát, a hol is nagy német-czégek tartják kezökben a kereskedelmet. Az országzszer megindult rekonstrukciónál tekintettel kellene már lenni erre a fontos körülményre, mert Magyarország remélhetőleg rövid idő múlva al fogja érni a status quo ante-t, vagy azt jelentékenyen túl is haladja és ha néhány százezer hektoliter bort szánhatunk a kivitelre, eredményesen részt vehetünk a világkereskedésben, ha a különböző nemzetek ízlésének megfelelően előkészítünk a borokat. Hogy miként oldhatjuk meg ezt a problémát, arra megfelelni a mérvadó faktorok vannak hivatva, mi itt csak az eszmét adjuk meg.

* Sertésvész. Mint értesülünk Polgári községben és a hozzátartozó pusztákban a sertésvész megszűnt.

Korral haladni, ez üzletünk vezéreszménye.

Ezen elvünknek hódolva,

fehéremű művarodánkat legnagyobbítottuk és oly tőkélyre vittük, hogy a legtulzóbb igényeknek megfelelőleg felszereltük és pedig: **ing-, hálóköntös-fehér és szines alsószoknyák;** nemkülönb **ágyneműek** kizárólag a legtartósabb vásznakból remek kivitelben készülnek.

Vászon és asztalneműink, nemkülönb fejrőneműink tartósa-gáért a teljes felelőséget magunkra vállaljuk.

Kérjük a nagyközönség további támogatását

kész szolgálai

Deutsch Manó és Fia,
divatáruhaza.

Szekesfejervárott. Alapítva 1843.

STEININGER SÁNDOR Parti divat vászon üzlete

SZÉKESFEJÉRVÁR, Nádor-utca 19. sz. Tejes-köz sarkán.

Az őszi- és téli időnyre remekül felszerelt női divat, kész női felöltő és vászon üzletben

szerecsés párti (alkalmi) vételek

folytán azon helyzetben vagyok, hogy olyan

juánnyos olcsó árakért

tudok kitűnő jó minőségű és divatos áruval szolgálai, hogy áruim tekintetében legyőztem a fővárosi összes kereskedőket

Saját jól felgott érdekében ajánlom meggyőződést szerezni és bevásárlásaival megszerecséseltetni.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR,

Szekesfejervár Nádor-utca,

Feliki czépszé áttellenében.

	Ezelőtt	Most
	frt kr	frt kr
1 mtr jó mosó parget	80	18
1 mtr széles színtartó parget	55	30
1 mtr dupla széles schewiott	50	22
1 vég 30 rőfös schiffon	7.80	4.50
1 vég 30 rőfös ezéru Canavász	7.50	3.80
1 vég 32 rőfös vászon	7.50	3.50
1 vég Steininger Creas	9.50	3.80
1 vég 54 rőfös Rumburgi	25.—	8.60
1 pár tunis szövet függöny	3.60	1.50
1 dtz. zsebkendő szep	3.—	1.20
1 drb 3 méteres plaid kendő	7.—	2.20
1 vég korona kanavász	9.50	4.50
1 garnitúr ággyterítő abros:	12.—	6.50

és más e szakmához tartozó czikkeket óriási választék rendkívül olcsó árért.

Nagy forgalom, kevés haszon!

A székesfehérvári Kereskedelmi Bank zárószámadata 1897. évről.

Vagyon.		Mérleg-számla.		Teher.	
	frt	kr		frt	kr
Pénzkészlet	31139	59	Részvénytőke	150000	—
Pénzváltóüzlet értékei	8520	69	Tartalékalap	46539	80
Értékpapírok:			Rendkívüli tartalékalap	16506	89
85550 frt 4% magyar koronajáradék á 98 frt			Értékpapír-árkülönbözeti tartalékalap	5000	—
525000 frt 4 1/2% magyar regaleköt. á 98 frt 50 kr.			Kétes követelések tartalékalapja	1923	16
52100 frt 4% magyar földterhermentv. á 96 frt 50 kr.			Nyugdíjalap	18952	26
15000 frt 4% Budapest városi kölcsön á 97 frt			Ösztöndíj-alapítvány	1000	—
32 drb egyes. budapesti fővárosi takarékpénztár részvény á 1150 frt	278678	—	Rendelési-alap számla	50000	—
100 drb. magyar jelzálogbank részvény á 235 frt			Betétek	1841370	33
60 drb. magy. leszám. és pénzv. bankrészvény á 235 frt			Hitelezők	105676	25
3 drb. pesti magy. keresked. bank részv. á 1300 frt			Átmeneti kamatok 1898-ra	17831	86
Váltótárca	385272	54	Nyeresség	24450	01
Pénzügyintézetnél gyümölcsöző tőkék	1279	88			
Adósok fedezet mellett és folyószámlán	1427861	86			
Intézeti ház	19500	—			
Butorzat	300	—			
	2279259	56		2279259	56

Tartozik.		Veszteség- és nyereség-számla.		Követel.	
	frt	kr		frt	kr
Adó	1992	28	Kamatok	94613	50
Vegyes költségek	2909	72	Pénzváltó üzlet nyeresége	3556	55
Tisztviselők fizetése	6090	—	Jutalékok	1599	93
Betét-kamatok	6695.6	62	Értékpapírok adómentes jövedelme	12203	50
Tartalék- és nyugdíj-alapok kamata	3904	70	Pénzügyintézetnél gyümölcsöző tőkék kamatai	3532	34
Viszleszámitolási kamat	1178	73	Intézeti ház jövedelme	1244	04
Kamatadó	6695	66			
Leírás butorzat számlán	345	94			
Leírás intézeti ház-számlán	500	—			
Leírás váltó-számlán	717	20			
Nyeresség	24459	01			
	116749	86		116749	86

Kelt Székesfehérvárt, 1897. évi december hó 31-én.

Gr. Zichy Nándor, elnök. Karl József h. elnök. Pápay Nándor, vezérigazgató. Szilágyi Imre, főkönyvelő. Almássy János, pénztárnok. Megvizsgáltatott, minden részeiben a fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtatott.

Felügyelő-bizottság:

Vaimár Ferencz.

Meisel Üdön.

Dr. Pataki Ármin.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt üzletévben intézetünk körül teljesített működésünkről van szerencsénk tisztelettel előterjeszteni, hogy a részvényesek bizalma által reánk ruházott tisztükből kifolyólag az ellenőrzést pontosan teljesítettük, s a könyvek vizsgálatából valamint a félveknél tartott leltározásából mindannyiszor meggyőződést szereztünk az intézet ügyvitelének helyes vezetéséről.

Az igazgatóság által, e lefolyt 1897. évről betervezett zárószámadat megvizsgáltuk és azt összes tételeiben a könyveléssel és a valósággal megegyezőnek találtuk.

Tárgyalás alá vettük továbbá az igazgatóság által szerkesztett nyereség-felosztási javaslatot, s azt mint megfelelőt elfogadtuk, s a zárószámadással együtt a tisztelt közgyűlésnek is elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük a tisztelt közgyűlést, miszerint ugy az igazgatóság részére, valamint részünkre is az 1898-ik üzletévet illetőleg, a felmentvényt megadni méltóztassék. — Székesfehérvár, 1898. évi január hó 25-én.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank Felügyelő-bizottsága:

Vaimár Ferencz, s. k.

Meisel Üdön, s. k.

Dr. Pataki Ármin, s. k.

D'WAGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG.
SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.
SŐR ÉS BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLÉKEK.
ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZÉSEI
INTEZET.
BUDAPEST
IK JINODY-UTCA 3
(a Gizella malory
mögött.)

Tűzkáreset végett
a raktáron levő összes áruk
minden áron eladatnak.

Cretonok — — — — — métere 12 krajczár.
Barchetok — — — — — " 12 "
Ruha kelmék — — — — — " 15 "

Tisztelettel **LÖWY ADOLF,**
Székesfehérvár, Jókai-u.

Nyomatott Számmal írta, Székesfehérvárott.